

(zurnal.info)

Помирење или боље речено обнова срушеног повјерења између држава и народа захтијева много више: поштивање жртве и њене патње и признање злочина починених против другог. Засад смо далеко од тога јер није било довољно објашњења због чега је легитимно оптужен и то да само суђење може прецизно одредити његову личну кривичну одговорност. Суђење, ако није праћено поштовањем према жртвама, неће спријечити негирање - истиче Флоренс Артман у разговору за zurnal.info

Некадашња новинарка паришког *Le Monde* извјештавала је, деведесетих, с Балкана и била прва новинарка која је открила постојање масовне гробнице на Овчари крај Вуковара. Пред Хашким трибуналом свједочила је у процесима против бивших генерала ЈНА Милета Мркшића, Мирослава Радића и Веселина Шљиванчанина. Артманова је ауторица књига *Милошевић: Дијагонала* (1999) и *Мир и казна* (2007). Хашки суд прогласио ју је 2006. године кривом за непоштивање суда због откривања података у предмету против Слободана Милошевића.

*** Хашког оптуженика Ратка Младића ухапсили су припадници србијанске полиције и Безбедносно-информативне агенције (БИА), неколико дана након негативног извјештаја главног тужитеља Сержа Брамерца о сарадњи Републике Србије с Трибуналом у Хагу. Да ли је, према Вашем мишљењу, ријеч о коинциденцији или избор тренутка није случајан?**

Хапшење Младића је резултат условавања. Сама обавеза Србије да поступи према

Тадић је чекао да Младић умре на слободи

Пише: Флоренс Артман
субота, 04 јун 2011 12:45

налогу за хапшење издатом од стране Хашког трибунала није била довољна, па су групе држава - да ли Савјет безбједности или Европске унија – морале да подсјећају Србију на њене обавезе. То није било плодотворно али прошле је седмице непоштивање те обавезе могло коштати Србију одлагања добијања статуса кандидата за Европску унију, па је тамошњи државни врх одлучио да изручи Младића. Све то указује да се водила политика одлагања и да се рачунало да Младић можда неће ни преживјети здравствене проблеме, то јест да ће умријети на слободи и да ће се тако ријешити "питање Младића". Зато се, свих тих година, власти у Србији нису трудиле да објасне тамошњој јавности зашто Младић треба да се суочи с оптужбама. "Едукативни" процес су једино водиле невладине организације, иако је то била дужност власти. Због тога данас има још много људи који вјерују да је он "народни херој", иако је многим његовим подређенима већ пресуђено у Хагу.

*** Говорили сте да од Младићевог хапшења неће бити ништа док се не усагласе ставови Сједињених Држава, Француске и Велике Британије. Према Вашим процјенама, да ли је његово хапшење резултат појачаног притиска међународне заједнице или "неизнуђена" одлука политичког врха Србије?**

Интересантно је нагласити да је политика условљавања Европске уније, подржана од стране САД, довела до хапшења али би такође вриједило истаћи да је Европска унија условљавала хапшење под притиском међународне јавности. То су међународни медији који су стално подсјећали да је Младић још на слободи, невладине организације као што су *Amnesty International* или *Human Rights Watch*, који су водиле кампање против његовог некажњавања и друге личности који су, сви заједно, подсјећали велике силе и организације да ријечи нису довољне и да треба водити усклађену политику. На крају Србија није имала куд, иако се данас свакако можемо питати да ли је до хапшења ипак дошло прекасно, у случају да Младић буде проглашен неспособним за суђење. То питање остаје отворено све док не почне или чак све док се не заврши суђење.

*** Својевремено сте тврдили да је Хашко тужилаштво цијело вријеме знало гдје се крио Ратко Младић, али да се чекало да га Србија изручи (интервју, седмичник *Време* децембар 2010). Споминали сте стан у Београду, кућу у близини границе с Републиком Хрватском... Сходно томе, сматрате ли да је локација у Лазареву код Зренанина била изненађење за Трибунал?**

Све вријеме се или знало гдје се налазио Младић или шта се требало радити да се пронађе у краћем року. У питању је увијек била политичка воља. Ћинђић (Зоран Ћинђић,

Тадић је чекао да Младић умре на слободи

Пише: Флоренс Артман
субота, 04 јун 2011 12:45

бивши премијер Србије, оп.аут) је ту вољу имао али прво је требао реформирати војску и затим га ухапсити, што би учинио у току 2003. да није убијен. Онда је Коштуница био чврсто против Младићевог хапшења, па је Раде Булатовић (некадашњи директор Безбедносно-информативне агенције, оп.аут) и врх БИА осигурао да не буде ухапшен. И то нас доводи до почетка 2006. кад је Младић напустио Београд да би се одмарао у Војводини. Зрењанин и мјесто у близини границе с Румунијом били су под радарима хашког тужитељства. БИА је, према плану договореном и са Међународним кривичним судом за бившу Југославију, имала комплетну слику породичних веза, имања итд. Знали су да се сужава мрежа подршке и да се Младић ослања на ужу породицу. Зато се може тврдити да би, да је раније било политичке воље, Младић већ био у Хаагу и можда сједио поред Караџића на оптуженичкој клупи. Младић је спрега између Милошевићевог режима, односно Београда, и злочинца у сусједној земљи, Босни и Херцеговини. Зато је било толико отпора у власти према његовом хапшењу.

*** На основу Вашег дугогодишњег рада у Трибуналу, молим Вас да нам укратко објасните какве процедуре чекају Младића након доласка у Хаг те да дате Вашу процјену трајања суђења и могућих темеља Младићеве одбране?**

Сад је пребачен и мораће да се изјасни. Најавио је да ће казати да није крив. Онда ће ићи припреме за суђење. Још се не зна да ли ће Тужитељство нудити судијама спајање дијела Младићевог суђења с Караџићевим. То би убрзало процес али би такође било доста компликовано. Углавном, не може се очекивати суђење прије 2012. и до тада ћемо видјети да ли његово здравље то дозвољава. Не можемо још бити задовољни касним хапшењем јер не знамо да ли ће доћи до пресуде, каква год она била.

*** Сматрате ли да ће чинџеница да су ухапшени и Ратко Младић и Радован Караџић битно допринијети процесу помирења и стварању бољег амбијента у региону?**

Само хапшење не мијења много, иако је важно да је спријечена некажњивост и да бар буду лишене слободе особе које се терете за злочине какав је геноцид и злочин против човјечности. Али помирење или боље речено обнова срушеног повјерења између држава и народа захтијева много више: поштивање жртве и њене патње и признање злочина почињених против другог. Засад смо далеко од тога јер није било довољно објашњења због чега је легитимно оптужен и то да само суђење може прецизно одредити његову личну кривичну одговорност. Суђење, ако није праћено поштовањем према жртвама, неће спријечити негирање. Власти морају омогућити да јавност гледа оно што се одвија у судници без предрасуда.

*** Шта је са жалбом коју је Ваша одбрана уложила Жалбеном вијећу Хашког трибунала, на пресуду којом сте проглашени кривом за непоштивање суда због откривања података у предмету против Слободана Милошевића?**

Рочиште још увијек није заказано, иако је првостепена пресуда изречена прије скоро двије године. То је необично, јер је у Европи принцип да између првостепене и коначне пресуде прође око три мјесеца.